

Yleiskirje 11/2025, 9.12.2025, Minna Antila

Varhaiskasvatuksen oma palvelusetelilaki (1048/2025) voimaan 1.1.2026

[Kuuntele](#)

Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (jälj. palvelusetelilaki) tulee voimaan 1.1.2026. Tämän jälkeen varhaiskasvatuksessa ei enää sovelleta lakia sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä.

Varhaiskasvatuksen palveluseteli on yksi kuntien varhaiskasvatuksen järjestämisen toteuttamistapa. Sen käyttöönotto on edelleen kunnalle vapaaehtoista. Kunnalla säilyy myös toimivalta päättää palvelusetelin kuntakohtaisista ehdoista, kuten palvelusetelin arvosta, joten palvelusetelin ehdoissa voi olla kuntakohtaisia eroja.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki vastaa pääperiaatteiltaan varhaiskasvatukseen aiemmin sovellettua sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelilakia. Erona muun muassa se, että varhaiskasvatuksen palvelusetelilakiin on lisätty säännökset palvelusetelin arvoon vaikuttavista tekijöistä sekä velvoite tarkistaa setelin arvon kohtuullisuus säännöllisesti. Myös palvelusetelin omavastuuosuutta koskevaa määritelmää on täsmennetty siten, että sen lisäksi palvelunkäyttäjältä ei saa periä muita varhaiskasvatusmaksuja.

Varhaiskasvatustalakiin ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettuun lakiin on tehty varhaiskasvatuksen palvelusetelilaista johtuvat tekniset muutokset.

Lapsen vanhempien ja muiden huoltajien valintaoikeus

Lapsella on subjektiivinen oikeus kunnan varhaiskasvatuslain mukaisesti järjestämään varhaiskasvatukseen. Lapsella ei ole oikeutta palvelusetelillä järjestettyyn varhaiskasvatukseen vaan kunta päättää varhaiskasvatuksen tarkemmasta toteuttamistavasta.

Lapsen vanhemmilla ja muilla huoltajilla on oikeus valita lapsen hoidon järjestämiseksi kunnan järjestämä varhaiskasvatus päiväkodissa tai perhepäivähoidossa tai vaihtoehtoisesti yksityisen hoidon tuki, josta säädetään tarkemmin kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa.

Jos lapsen vanhemmat ja muut huoltajat haluavat käyttää nimenomaan yksityistä varhaiskasvatuksen palvelua, on heillä oikeus hakea yksityisen hoidon tukea siten kuin kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa säädetään.

Palveluseteli ja yksityisen hoidon tuki ovat käytännön soveltamisessa lähellä toisiaan. Oikeudellisesti kyse on kahdesta eri asiasta. Palveluseteli on yksi kunnan varhaiskasvatuksen järjestämistapa. Yksityisen hoidon tuessa on kyse kunnan varhaiskasvatuksen vaihtoehtona maksettavasta taloudellisesta tuesta.

Palvelusetelilain 1 §:ssä säädetään lain tarkoituksesta ja 2 §:ssä lain soveltamisesta palvelusetelin käyttämiseen varhaiskasvatuslain mukaisessa varhaiskasvatuksessa.

Palveluseteli ei ole oma erillinen palvelu vaan yksi kunnan varhaiskasvatuspalvelujen järjestämistapa muiden joukossa. Kunta voi käyttää palveluseteliä varhaiskasvatuslain mukaisessa varhaiskasvatuksessa, jonka toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatustoiminta.

Kunta ei voi käyttää palveluseteliä kunnan muissa palveluissa kuten esimerkiksi esiopetuksen järjestämisessä. Palveluseteliä ei voida myöntää varhaiskasvatuslain ulkopuoliseen lastenhoitopalveluun eikä yksityisen palveluntuottajan mahdolliseen muuhun palvelutarjontaan esimerkiksi varhaiskasvatuksen jälkeen järjestettävään harrastetoimintaan.

Se, mitä palvelusetelilaissa säädetään kunnasta, koskee myös kuntayhtymää tilanteessa, jossa kunta on kuntalain mukaisesti sopinut varhaiskasvatuksen järjestämisvastuun siirtämisestä kuntayhtymälle.

Palvelusetelilain 3 § sisältää palvelusetelilaissa käytettyjen käsitteiden määritelmiä.

Palvelusetelilaissa **palvelunkäyttäjällä tarkoitetaan** varhaiskasvatuksessa olevaa lasta sekä lapsen ohella hänen vanhempia, muita huoltajia tai muita laillisia edustajia.

Palvelusetelillä tarkoitetaan varhaiskasvatuksesta järjestämisvastuussa olevan kunnan lapsen vanhemmalle, muulle huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman varhaiskasvatuksen kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti joko tasasuuruusena tai tulosidonnaisena.

Tulosidonnaisella palvelusetelillä tarkoitetaan palveluseteliä, jonka arvo määräytyy joko kunnan määrittelemien perusteiden mukaisesti taikka lapsen ja hänen kanssaan yhteistaloudessa elävän vanhemman tai muun huoltajan sekä vanhemman tai muun huoltajan kanssa yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön tulojen mukaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 11 §:ssä säädetyllä tavalla.

Tulosidonnaisuuden tarkoituksena on mahdollistaa palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus yhtenä vaihtoehtona yhdenvertaisesti kaikille perheille tulotasosta riippumatta.

Omavastuuosuudella tarkoitetaan sitä osuutta yksityisen palveluntuottajan varhaiskasvatuspalvelun hinnasta, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää palvelunkäyttäjän maksettavaksi ja jonka lisäksi palvelunkäyttäjältä ei saa periä muita varhaiskasvatusmaksuja.

Ostavastuuosuuden määritelmä tarkoittaa, että asiakkaalta perittävän omavastuuosuuden tulee yhdessä palvelusetelin kanssa kattaa kaikki varhaiskasvatuslain mukaisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta aiheutuvat kulut, eikä palvelunkäyttäjältä saa periä muita maksuja, esimerkiksi materiaa limaksuja. Säännöksen tarkoitus on yhdenmukaistaa nykyistä tilannetta eri kuntien ja palveluntuottajien käytännön välillä. Palvelusetelin arvon ja omavastuuosuuden tulee yhdessä muodostua riittäväksi, jotta palveluntuottaja voi järjestää varhaiskasvatuspalvelun ilman erikseen perittäviä muita maksuja (SiVM 9/2025 vp).

Kunta voi nykyiseen tapaan määritellä sääntökirjassa omavastuuosuutta koskevia ehtoja, kuten ns. hintakaton. Sääntökirjaan voi niin halutessaan sisällyttää myös esimerkiksi sisaralennusta koskevia määräyksiä.

Kunnan palvelusetelillä järjestämään varhaiskasvatukseen ei sovelleta varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia eikä palvelusetelin omavastuuosuutta ole velvollisuus rajata asiakasmaksulain mukaisiin maksuihin. Omavastuuosuus voi olla vastaavaa kunnallista maksua suurempi. Palvelusetelin arvon ja palvelunkäyttäjän maksettavaksi jäävän omavastuuosuuden tulee kuitenkin kattaa palveluntuottajan määrittelemä hinta kokonaisuudessaan.

Ostavastuuosuuden määritelmä ei estä esimerkiksi kohtuullisten ja todellisiin kuluihin perustuvien laskutuslisien tai niitä vastaavien kulujen perimistä omavastuuosuuden lisäksi (HE 54/2025 vp).

Varhaiskasvatuslakia tai palvelusetelilakia ei sovelleta yksityisen palveluntuottajan mahdolliseen muuhun palvelutarjontaan, esimerkiksi harrastekerhoon tai vastaavaan toimintaan.

Palvelusetelilain 4 §:ssä säädetään palveluntuottajista.

4 § 1 momentti: Kunta päättää ne varhaiskasvatuslain 1 §:ssä tarkoitetut varhaiskasvatuspalvelut, joiden järjestämisessä se käyttää palveluseteliä mainitun lain 5 §:n 3 momentissa säädetyn mukaisesti.

Kunta päättää käyttääkö se palveluseteliä varhaiskasvatuksen järjestämistapana vai ei. Kunta päättää myös siitä, missä varhaiskasvatuslain 1 §:n mukaisissa varhaiskasvatuspalveluissa palveluseteliä käytetään ja missä laajuudessa. Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito sekä avoin varhaiskasvatus toiminta. Kunta voi päättää esimerkiksi, että palvelusetelitä myönnetään kaikkiin varhaiskasvatuksen toimintamuotoihin tai esimerkiksi vain päiväkotitoimintaan.

4 § 2 momentti: Kunnan tulee hyväksyä ne yksityiset palveluntuottajat ja niiden toimipaikat, joiden palvelujen maksamiseen palvelunkäyttäjä voi käyttää kunnan myöntämää palveluseteliä. Tiedot hyväksytyistä palveluntuottajista ja niiden toimipaikoista sekä niiden tuottamien palvelujen hinnoista tulee olla julkisesti saatavilla yleisessä tietoverkossa verkkosivustolla ja tarvittaessa muulla soveltuvalle tavalla.

Palvelusetelipalveluntuottajat ovat varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuja yksityisiä varhaiskasvatuksen palveluntuottajia. Kunnan tulee erikseen hyväksyä ne yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat ja niiden toimipaikat, joiden varhaiskasvatuspalvelujen maksamiseen asiakas voi käyttää kunnan myöntämää palveluseteliä.

Kunta voi hyväksyä kaikki hyväksymismenettelyssä asetetut ehdot täyttävät palveluntuottajat tai valita niistä kilpailuttamalla vain osan. Hyväksyä voidaan myös vain osa saman palveluntuottajan toimipaikoista. Palveluntuottajien mahdollisesti käyttämiä alihankkijoita ei tarvitse hyväksyä (HE 54/2025 vp).

Kunta voi hyväksyä myös toisen kunnan alueella olevan yksityisen palveluntuottajan esimerkiksi yhteisen työssäkäyntialueen vuoksi. Kunnan on kuitenkin huomioitava, että sen on kohdeltava kaikkia palveluntuottajia ja perheitä tasapuolisesti. Varhaiskasvatuslain mukainen valvontavastuu säilyy palveluntuottajan sijaintikunnalla, sillä kunta valvoo alueellaan toimivia yksityisiä varhaiskasvatuksen tuottajia. Palveluntuottajaksi ei voi hyväksyä toisen kunnan tai kuntayhtymän omana tuotantona tuottamia palveluita. (HE 54/2025 vp).

Tiedot hyväksytyistä palveluntuottajista, toimipaikoista ja niiden hinnoista tulee olla julkisesti saatavilla yleisessä tietoverkossa tai muulla soveltuvalle tavalla.

Käytännössä kuntien palvelujenttuottajalistat voivat sisältää esimerkiksi linkit palveluntuottajien sivuille, joissa tarkemmat tiedot ovat kuntalaisten saatavilla. Ajantasaisten palvelu-, maksu- ja yhteystietojen ylläpitovastuu kuuluu kuluttajansuojasäännösten perusteella elinkeinotoimintaa harjoittavalle palveluntuottajalle (HE 54/2025 vp).

4 § 3 momentti: Kunnan tulee peruuttaa palveluntuottajan tai sen toimipaikan hyväksyminen, jos hyväksymiselle asetetut edellytykset eivät enää täyty tai palveluntuottaja pyytää hyväksymisen peruuttamista.

Varhaiskasvatuslain mukaisesti kunta valvoo alueellaan toimivia yksityisiä varhaiskasvatuksen palveluntuottajia niiden koko toiminnan aikana, myös palvelusetelillä tapahtuvaa tuotantoa. Palveluntuottajan hyväksymisen peruuttaminen olisi perusteltua esimerkiksi tilanteissa, joissa sen tuottama varhaiskasvatus ei vastaisi laissa säädettyä tai kunnan hyväksymismenettelyssä edellytettyä tasoa tai palveluntuottaja on laiminlyönyt hyväksymisedellytyksenä säädetyn vastuuvakuutuksen voimassapidon (HE 54/2025 vp).

Palvelusetelilain 5 §:ssä säädetään palveluntuottajan ja toimipaikan hyväksymisen edellytyksistä.

Kunnan tulee määritellä palveluntuottajien hyväksymiskriteerit.

Osa hyväksymiskriteereistä on lakisääteisiä. Kunta voi esimerkiksi hyväksyä vain sellaisen palveluntuottajan, jonka tuottama varhaiskasvatus vastaa kunnalliselta varhaiskasvatustoiminnalta edellytettyä tasoa. Vaatimuksiin sisältyy palveluntuottajan velvollisuus huolehtia myös tukea tarvitsevan lapsen varhaiskasvatuksesta (SiVM 9/2025 vp).

Kunta voi asettaa hyväksymiselle myös vaatimuksia, joilla se voi edistää paikallisia tarpeitaan. Kunnan itsensä asettamat vaatimukset tulee olla palveluntuottajia syrjimättömiä ja perustua puolueettomasti arvioitaviin seikkoihin.

5 § 1 momentti: Kunta voi hyväksyä vain sellaisen palveluntuottajan: 1) joka täyttää yksityiselle varhaiskasvatukselle varhaiskasvatuslain 9 luvussa säädetyt vaatimukset; 2) jonka tuottama varhaiskasvatus vastaa sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta; 3) jolla on vastuuvakuutus, jonka vakuutusmäärän voidaan varhaiskasvatuksen laatu ja laajuus huomioon ottaen arvioida riittävän toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien henkilövahinkojen korvaamiseen ja joka muilta ehdoiltaan vastaa tavanomaista vastuuvakuutuskäytäntöä; ja 4) joka täyttää kunnan erikseen asettamat palvelunkäyttäjien tarpeisiin, palvelujen määrään tai laatuun tai kunnan olosuhteisiin liittyvät taikka muut vastaavat vaatimukset.

5 § 2 momentti: Edellä 1 momentin 1,2 ja 4 kohtaa sovelletaan myös kuhunkin palveluntuottajan toimipaikkaan. Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen kunnan asettamien vaatimusten on oltava syrjimättömiä ja perustuttava puolueettomasti arvioitaviin seikkoihin.

Palvelusetelilain 6 §:ssä säädetään palvelusetelin käyttäjän asemasta.

Kunnan velvollisuutena on selvittää palvelunkäyttäjälle tämän asema palveluseteliä käytettäessä. Säännös täydentää kunnan varhaiskasvatuslain 16 §:ssä säädettyä ohjaus- ja neuvontavelvoitetta.

6 § 1 momentti: Kunnan on selvitettävä palvelunkäyttäjälle tämän asema palveluseteliä käytettäessä, palvelusetelin arvo, palveluntuottajien hinnat, omavastuusuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu suuruus sekä kunnallisesta varhaiskasvatuksesta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

Palvelunkäyttäjälle tulee ensinnäkin kertoa niistä oikeuksista ja velvollisuuksista, joita hänellä kuluttajaoikeuden ja sopimusoikeuden säädösten ja yleisten periaatteiden nojalla on. Lisäksi on kerrottava, että hyväksyttyään tarjotun palvelusetelin, hänellä on vastuu hakeutua yksityisten palvelusetelituottajien palveluihin sekä valita kunnan hyväksymistä palveluntuottajista sopivin. Kunnan tulee myös ohjata ja neuvoa palvelunkäyttäjää kunnassa olevista varhaiskasvatuksen palveluista, niiden saatavuudesta ja ohjata tutustumaan tarkemmin palvelusetelillä toimivan palveluntuottajan tarjoamaan varhaiskasvatukseen ennen valintapäätöksen tekemistä (HE 54/2025 vp).

6 § 2 momentti: Palvelunkäyttäjällä on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kunnan on järjestettävä varhaiskasvatuspaikka kunnallisessa toiminnassa tai ohjattava palvelunkäyttäjää halutessaan hakemaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa tarkoitettua yksityisen hoidon tukea.

Palvelunkäyttäjällä on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä. Tällöin kunnan on ohjattava heidät kunnan muulla tavoin järjestämään varhaiskasvatukseen, päiväkotiin tai perhepäivähoitoon. Lapsella on siten aina oikeus kunnan järjestämään varhaiskasvatuspaikkaan, jonka asiakasmaksut määräytyvät varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesti.

Palvelusetelistä kieltäytymisestä ei seuraa uutta varhaiskasvatuslaissa säädettyä neljän kuukauden hakuikää.

Käytännössä kieltäytymisoikeus tarkoittaa, että kunta ei voi järjestää varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatusta pelkästään palvelusetelillä.

6 § 3 momentti: Palvelusetelin saanut palvelunkäyttäjä tekee palveluntuottajan kanssa sopimuksen varhaiskasvatuksen antamisesta. Tätä sopimussuhdetta koskevat sopimuksen sisällön mukaan määräytyvät kuluttajaoikeuden ja sopimusoikeuden säännökset ja oikeusperiaatteet. Palvelunkäyttäjän ja palveluntuottajan välistä sopimusta koskevan erimielisyyden saattamisesta kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi säädetään kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa (8/2007).

Palvelusetelin saanut ja hyväksynyt palvelunkäyttäjä tekee kunnan hyväksymän palveluntuottajan kanssa sopimuksen varhaiskasvatuksen antamisesta. Tätä sopimussuhdetta koskevat sopimuksen sisällön mukaan määräytyvät kuluttajaoikeuden ja sopimusoikeuden säännökset ja oikeusperiaatteet. Palvelunkäyttäjän ja palveluntuottajan välistä sopimusta koskevan erimielisyyden saattamisesta kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi säädetään kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa.

Palvelusetelilain 7 §:ssä säädetään palveluseteliarvon määräytymisestä ja tiedonsaantioikeudesta.

Kunnan tulee määritellä palvelusetelin arvo niin, että se on palvelunkäyttäjän kannalta kohtuullinen.

7 § 1 momentti: Kunnan on määriteltävä palvelusetelin arvo niin, että se on palvelunkäyttäjän kannalta kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon lapsen ikä ja varhaiskasvatusaika, lapsen tuen tarve, kustannukset, jotka aiheutuvat kunnalle vastaavan toiminnan tuottamisesta kunnan omana tuotantona tai hankkimisesta ostopalveluna sekä palvelunkäyttäjän maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuusuus. Palvelusetelin arvon kohtuullisuus on tarkistettava säännöllisesti. Tulosidonnaisen palvelusetelin arvosta on annettava päätös palvelunkäyttäjälle.

Kohtuullisuusarvio tehdään palvelunkäyttäjän näkökulmasta. Palveluseteliarvon määrittelyn tekijöiksi lakiin on otettu lapsen ikä, varhaiskasvatusaika ja lapsen tuen tarve. Lapsen ikä vaikuttaa varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitukseen ja siten palveluntuottajalle syntyviin kustannuksiin. Lapsen tuen tarve, esimerkiksi vammaisuus edellyttää niin ikään enemmän resurssointia ja aiheuttaa siten palveluntuottajalle kustannuksia.

Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon myös kustannukset, jotka aiheuttavat kunnalle vastaavan toiminnan tuottamisesta tai hankkimisesta sekä palvelunkäyttäjän maksettavaksi jäävä arvioitu omavastuuosuus. Tämä mahdollistaa sen, että kunta voi määrittää palvelusetelin arvon kuntakohtaisten kustannustekijöiden pohjalta. Laissa ei säädetä siitä, miten säädetty tekijät on otettava huomioon, vaan siitä päättää kunta.

Jatkossa palvelusetelin arvon kohtuullisuuden tarkistamisvelvollisuudesta säädetään lakitasolla. Kunta päättää tarkemman tarkasteluvälin ja -tavan.

Kohtuullisuusvaatimusta olisi tarkasteltava esimerkiksi suhteessa palvelunkäyttäjän maksukyvyn muutoksiin, varhaiskasvatuslain järjestämistä koskeviin muutoksiin, kunnan oman tuotannon kustannustason muutoksiin, palvelussuhteen ehtoja koskeviin muutoksiin (HE 54/2025 vp).

7 § 2 momentti: *Palvelunkäyttäjän on annettava kunnalle palvelusetelin arvon määrittämistä varten varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 11 §:ssä tarkoitetut tulotiedot. Kunnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta palvelusetelin arvon määrittämistä varten välttämättömiä palvelunkäyttäjän taloudellista asemaa koskevia tietoja ja selvityksiä noudattaen, mitä mainitun lain 17 §:ssä säädetään.*

Palvelusetelin, erityisesti tulosidonnaisen palvelusetelin, arvon määrittämiseksi ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrittämiseksi tarvitaan käytännössä samanlaiset tiedot. Palvelunkäyttäjän itsensä antamien tietojen ensisijaisuus noudattaa palvelusetelien myöntämisessä vakiintunutta tapaa ja asiakasmaksujen määrittämistä.

7 § 3 momentti: *Kunnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta palvelusetelin myöntämiseen ja arvon määrittämiseen välttämättömiä lapsen varhaiskasvatusta koskevia tietoja ja selvityksiä lapsen huoltajilta, opetustoimen viranomaisilta, sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisilta, muilta varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottajilta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiltä.*

Palvelusetelin myöntämiseen tai arvon määrittämiseen tarvittavia välttämättömiä tietoja olisivat esimerkiksi lapsen varhaiskasvatuksessa tarvitseman tuen tiedot (HE 54/2025 vp).

7 § 4 momentti: *Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja ja selvityksiä saa säilyttää yhden vuoden ajan palvelusetelin myöntämisestä alkaen.*

Palvelusetelilain 8 §:ssä säädetään palvelusetelin arvon korottamisesta.

8 § 1 momentti: *Palvelusetelin arvoa on korotettava 7 §:n 1 momentissa säädettyä korkeammaksi, jos palvelunkäyttäjän toimeentulo tai lakisääteinen elatusvelvollisuus muutoin vaarantuu, taikka se on tarpeen tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava osuus huomioon ottaen.*

8 § 2 momentti: *Palvelusetelin arvon korottamista koskevasta asiasta on tehtävä päätös.*

Palvelusetelin arvon korottamisesta päätetään tapauskohtaisesti. Päätökseen on oikeus hakea oikaisua siten kuin palvelusetelilain 10 §:ssä säädetään.

Palvelusetelilain 9 §:ssä säädetään kunnan vastuun rajauksesta. Vastaava säännös on sisältynyt varhaiskasvatuslain 5 §:n 3 momenttiin, josta se siirretään uuteen varhaiskasvatuksen palvelusetelilakiin.

9 § 1 momentti: *Kunta on velvollinen suorittamaan palveluntuottajalle korvausta enintään palvelusetelin arvoon saakka.*

9 § 2 momentti: *Jos palvelunkäyttäjän ja palveluntuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, kunta on velvollinen suorittamaan palveluntuottajalle enintään palvelunkäyttäjän ja palveluntuottajan sopiman hinnan.*

Palvelusetelilain 10 §:ssä säädetään muutoksenhausta. Palvelusetelilain 4 §:ssä tarkoitettuun palveluntuottajan tai toimipaikan hyväksymistä tai hyväksymisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kuntalain 16 luvun mukaisella oikaisuvaatimuksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta mainitun lain 16 luvun mukaisella kunnallisvalituksella.

Toimivaltaisesta päätöksentekijästä määrätään kunnan hallintosäännöllä.

Palvelusetelilain 7 §:ssä tarkoitettuun tulosidonnaisen palvelusetelin arvoa tai 8 §:ssä tarkoitettuun palvelusetelin arvon korottamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua varhaiskasvatuslain 50 §:ssä tarkoitetulta kunnan monijäseniseltä toimielimeltä. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Toimivaltaisesta päätöksentekijästä määrätään kunnan hallintosäännöllä.

Palvelusetelilain 11 §:ssä säädetään voimaantulosta.

Laki varhaiskasvatuksen omasta palvelusetelistä tulee voimaan 1.1.2026.

Lain voimaan tullessa (1.1.2026) voimassa oleva varhaiskasvatuksen palveluseteli on saatettava palvelusetelin myöntäneen kunnan toimesta uuden lain mukaiseksi viimeistään 31 päivänä heinäkuuta 2026.

Muilta osin palvelusetelilakiin ei sisälly siirtymäsäännöksiä. Lain voimaantulon (1.1.2026) jälkeen omavastuuosuuden lisäksi nykyisiltäkään palvelunkäyttäjiltä ei saa periä varhaiskasvatusmaksuja ("lisämaksu"). Tarvittaessa kunnan on päivitettävä sääntökirja uuden lainmukaiseksi 1.1.2026 mennessä.

Haettaessa muutosta ennen lain voimaantuloa tehtyyn varhaiskasvatuksen palveluseteliä koskevaan päätökseen sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annettua lakia. Oikaisua tulee kuitenkin vaatia varhaiskasvatuslain 50 §:ssä tarkoitettulta kunnan monijäseniseltä toimielimeltä.

Lisätietoja: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_54+2025.aspx

SUOMEN KUNTALIITTO

Susanna Huovinen
varatoimitusjohtaja

Minna Antila
juristi

Kuntaliiton asiantuntijat, jotka voivat kertoa lisää

Minna Antila

Juristi

Lakiyksikkö, Hallintojuristit

Vastuualueet

opetus- ja kulttuuritoimen lakiasiat
kuntalaki ja yleinen kunnallisoikeus
päättöksenteko ja muutoksenhaku
julkisuus ja tietosuoja

Jarkko Lahtinen

Kehittämispäällikkö

**Hyvinvointi ja sivistys -yksikkö,
Koulutuspoliittinen tiimi**

Vastuualueet

varhaiskasvatus
esiopetus
yleiset kasvatus- ja koulutusasiat

Page URL:

<https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2025/varhaiskasvatuksen-oma-palvelusetelilaki-10482025-voimaan-112026>